

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **S. E. B. A.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem: X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2023, č. j. OAM-285/ZA-ZA11-P09-2023,
takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobkyně *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost rozhodnutí, kterým žalovaný zastavil řízení o opakovaně podané žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Jde o to, jestli se žalovaný řádně zabýval otázkou, zda Venezuele od rozhodnutí o předchozí žádosti žalobkyně nedošlo k natolik významné změně, která jej měla vést k opětovnému meritornímu posouzení této žádosti.

II. Rozhodnutí žalovaného a dosavadní průběh řízení

2. První žádost o mezinárodní ochranu podala žalobkyně v únoru 2019 spolu se svými rodiči. V té době byla nezletilá. Důvodem žádosti byla obecně špatná humanitární situace ve Venezuele. Žalovaný ji mezinárodní ochranu neudělil. Jeho první rozhodnutí ze září 2020 zdejší soud zrušil rozsudkem ze dne 7. 10. 2021, č. j. 41 Az 54/2020-50. Důvodem bylo

procesní pochybení žalovaného spočívající v tom, že do správního spisu nezařadil informace o zemi původu, na kterých založil své rozhodnutí. V návaznosti na tento rozsudek žalovaný doplnil do správního spisu několik zpráv týkajících se bezpečnostní apolitické situace a dodržování lidských práv ve Venezuele.

3. Následným rozhodnutím ze září 2021, č. j. OAM-123/ZA-ZA11-P06-R2-2019-II., žalovaný žalobkyni opět mezinárodní ochranu neudělil. Žalobu proti tomuto rozhodnutí krajský soud zamítl rozsudkem ze dne 14. 10. 2022, č. j. 41 Az 4/2022-46. Obecně špatnou humanitární, ekonomickou a bezpečnostní situaci soud bez dalšího nepovažoval za důvod pro udělení jakékoliv z forem mezinárodní ochrany. Podanou kasační stížnost Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřijatelnost (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2023, č. j. 7 Azs 301/2022-39).
4. V březnu 2023 podala žalobkyně opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Jako důvod uvedla pouze to, že chce žít v Česku. Rozhodnutím ze dne 17. 7. 2023, č. j. OAM-285/ZA-ZA15-P09-2023 („třetí rozhodnutí žalovaného“), žalovaný shledal tuto žádost žalobkyně za nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Neshledal důvody pro nové posouzení zamítl žádosti žalobkyně. Shromáždil si několik zpráv o Venezuele. Konkrétně vycházel z *Informace OAMP – Venezuela: Bezpečnostní a politická situace v zemi - Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* ze dne 12. 7. 2022 a *Zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva - Stav lidských práv v Bolívarovské republice Venezuela* ze dne 3. 10. 2022. Žalobkyně se s těmito podklady seznámila. Nenavrhla však žádné doplnění, ani se k nim nijak nevyjádřila.
5. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně neuvedla žádné nové skutečnosti, které by jej měly vést k opětovnému meritornímu posouzení její žádosti. Takové skutečnosti nezjistil ani sám žalovaný. Jediným důvodem opakované žádosti je snaha žalobkyně legalizovat si v Česku pobyt. Tímto důvodem se již žalovaný zabýval v předchozím řízení. Neshledal jej však azylově relevantním. Jeho závěry nadto potvrdil i krajský soud a Nejvyšší správní soud. Žalovaný s odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu z let 2004 a 2005 zopakoval, že snaha cizince o legalizaci pobytu nepatří mezi relevantní důvody pro udělení jakékoliv formy mezinárodní ochrany. Žalobkyni nic nebrání, aby si svůj pobyt upravila v souladu se zákonem o pobytu cizinců.
6. Na základě shromážděných informací o zemi původu žalovaný dospěl k závěru, že ve Venezuele nedošlo od doby podání předchozí žádosti k žádné zásadní změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a zákona o azylu.

III. Žaloba

7. Žalobkyně namítá, že přípustnost opakované žádosti o mezinárodní ochranu je nutné posuzovat z pohledu nových skutečností relevantních pro udělení azylu i doplňkové ochrany. Navzdory formálnímu neuvedení nových skutečností nelze opakovanou žádost o mezinárodní ochranu považovat za nepřipustnou, pokud se od předchozího pravomocného rozhodnutí zásadně změnila situace v zemi původu. Žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, který specifikoval náležitosti odůvodnění rozhodnutí o opakované žádosti. Plyne z něj, že žalovaný musí zdůvodnit, že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

8. Posouzením aktuální situace ve Venezuele se však žalovaný nezabýval. Pouze bez odkazu na jakýkoliv zdroj konstatoval, že k žádné významné změně nedošlo. V odůvodnění rozhodnutí pak odkazuje na dvě zprávy o Venezuele. Nijak ale nepřibližuje jejich obsah. Nedovojuje z nich žádné konkrétní závěry. V rozhodnutí ignoruje aktuální politickou a bezpečnostní situaci ve vztahu k žalobkyni. Neporovnává obsah informací shromážděných v předchozím řízení s těmi, které shromáždil nyní. Venezuela je zemí, která prochází hlubokou politickou, ekonomickou a humanitární krizí. Situace v takových zemích je turbulentní a může se rychle měnit. Aby žalovaný dostal povinnosti přezkoumatelně zdůvodnit své rozhodnutí, měl alespoň stručně uvést, proč má za to, že k žádné relevantní změně situace v zemi původu nedošlo a jaké podklady o tom vypovídají.
9. Při posuzování případných změn situace v zemi původu hraje významnou roli i čas. Žádost žalobkyně žalovaný naposled meritorně posoudil v roce 2020. Lze předpokládat, že situace ve Venezuele se od té doby mohla změnit. Pokud žalobkyně pouze obecně uvedla, že žádá o mezinárodní ochranu z důvodu své integrace, měl žalovaný podrobněji zjišťovat, zda se nemůže jednat o politické pronásledování a měl se více zabývat aktuální situací ve Venezuele.
10. Žalobkyně odkazuje na zprávu *Amnesty International* o situaci v oblasti lidských práv za rok 2022. Podle této zprávy byl nadále vážným problémem Venezuely nedostatečný přístup k hospodářským a sociálním právům. Většina populace zažívá nedostatek potravin a nemůže získat odpovídající zdravotní péči. Bezpečnostní složky reagovaly nepřiměřenou silou a dalšími represivními opatřeními na protesty, do nichž se zapojily různé vrstvy obyvatelstva s cílem požadovat ekonomická a sociální práva, včetně práva na vodu. Přetrvávala beztrestnost za probíhající mimosoudní popravy ze strany bezpečnostních složek. Zpravodajské služby a další bezpečnostní složky se souhlasem soudního systému nadále svévolně zadržovaly, mučily a jinak špatně zacházely s osobami považovanými za odpůrce vlády N. M. Do konce roku ze země uprchlo více než 7,1 milionu obyvatel. Tyto informace podle žalobkyně dokládají, že situace ve Venezuele je stále velmi nestabilní a kritická. V případě takových zemí je proto vždy nezbytné, aby se správní orgán zabýval aktuální situací a jejími změnami.
11. Ve vztahu k novým skutečnostem žalobkyně poukázala na to, že do Česka přicestovala v doprovodu svých rodičů. Jejímu otci je již 66 let a s ohledem na humanitární krizi jeho návrat do Venezuely není možný. Je zde pravděpodobnost, že obdrží mezinárodní ochranu. Žalobkyně žila ve Venezuele pouze jako dítě. Vracela by se do prostředí, ve kterém nemá žádné zázemí ani rodinné vazby. Tyto okolnosti měl žalovaný zohlednit.
12. Žalovaný měl také zohlednit její zdravotní a osobní stav. Jako dítě trpěla rozštěpem patra, kvůli čemuž se nemohla plynule vyjadřovat. Její mentální schopnosti neodpovídají lidem v jejím věku. Již z běžné komunikace je patrné, že má problémy s komunikací a vyjadřováním. Návrat do Venezuely by pro ni představoval nepřekonatelnou překážku. Nedokázala by si najít práci a fungovat v běžném životě. Žalobkyně sice tyto skutečnosti výslovně neuváděla, žalovanému to však muselo být na první pohled zřejmé z jakékoliv interakce s ní. Svým vystupováním je žalobkyně spíše na úrovni dítěte. Z její výpovědi žalovaný neměl vycházet, protože žalobkyně ani nedokáže hodnověrně vyjádřit problémy v zemi původu. Žalovaný si měl obstarat psychologický posudek. Žalobkyně avizuje, že bude mít psychologický posudek, ale s ohledem na plné kapacity zřejmě až v říjnu. Žádá proto soud, aby se svým rozsudek na tento posudek vyčkal. Tento posudek totiž může být významnou novou skutečností.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svém závěru, že žalobkyně neuvedla takové nové skutečnosti, pro které by žalovaný měl znovu posoudit, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobní námitky jsou podle něj vykonstruované. V řízení žalobkyně ani jednou neuvedla nic ohledně svého mentálního stavu. Neučinila to ani její matka coby zákonná zástupkyně v době, kdy žalobkyně byla nezletilá. Žalovaný proto neměl důvod pouze na základě chování žalobkyně provádět psychologické vyšetření. Tyto námitky považuje za účelové.
14. Nové skutečnosti, jak je pojímá autor žaloby, neodpovídají zákonnému pojetí nových skutečností coby důvodu pro opětovné meritorní posouzení opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný se k nim proto odmítá vyjadřovat. Nesouhlasí ani s námitkou neúplnosti svého rozhodnutí. Toto rozhodnutí je konkrétní, podrobné a opírá se o relevantní informace. Žalovaný nemá povinnost opakovat v rozhodnutí obsah zpráv, ze kterých vychází. Je si vědom situace, jaká panuje ve Venezuele. Sama o sobě ale nestačí k plošnému udělování mezinárodní ochrany. Žalovaný musí každý případ posuzovat individuálně. Žalobkyně navíc svou opakovanou žádost zdůvodnila pouze snahou zůstat v Česku.

V. Hodnocení věci soudem

15. Žaloba *není důvodná*.
16. Podmínky přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu stanovuje § 11a odst. 1 zákona o azylu. Při hodnocení, zda je opakovaná žádost přípustná, musí žalovaný posoudit, zda (a) cizinec uvedl (nebo se objevily) nové skutečnosti nebo zjištění, které (b) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a (c) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
17. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu pak platí, že se v případě nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.
18. Unijní základ tohoto ustanovení představuje čl. 40 procedurální směrnice, který upravuje tzv. následné žádosti. V odst. 2 umožňuje členským státům nejprve provést předběžné posouzení, zda se objevily nebo zda žadatel předložil nové skutečnosti nebo zjištění týkající se posouzení, zda lze žadatele uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle kvalifikační směrnice. Musí se jednat o nové skutečnosti nebo zjištění, které *významně zvyšují pravděpodobnost uznání žadatele za osobu požívající mezinárodní ochrany* (odst. 3). Zároveň podle odst. 4 tohoto ustanovení mohou členské státy rozhodnout o dalším posuzování žádosti, pouze pokud dotýčný žadatel *nemohl v předchozím řízení bez vlastního zavinění uvést skutečnosti uvedené v odstavcích 2 a 3 tohoto článku*, zejména při využití svého práva na účinný opravný prostředek podle článku 46.
19. Podle čl. 42 odst. 2 procedurální směrnice mohou členské státy ve vnitrostátním právu stanovit pravidla pro předběžné posouzení podle článku 40. Tato pravidla mohou, mimo jiné (a) uložit dotyčnému žadateli povinnost, aby uvedl skutečnosti a předložil důkazy, které odůvodňují nové řízení, a (b) povolit, aby proběhlo předběžné posouzení pouze na základě písemného podání bez osobního pohovoru.

20. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí obsahovat odůvodnění o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, bod 19).
21. Třetí rozhodnutí žalovaného všem těmto požadavkům vyhovuje. Žalobkyně totiž opravdu oproti své žádosti z roku 2019 netvrdí nic nového, co by mělo relevanci z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany. Při poskytnutí údajů k opakované žádosti žalobkyně uvedla pouze to, že chce zůstat žít v Česku. Jak ale žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůvodnil, tato skutečnost není bez dalšího relevantní ve vztahu k některé z forem mezinárodní ochrany. V žalobě žalobkyně poukazuje na to, že její otcí s ohledem na jeho věk s největší pravděpodobností dostane mezinárodní ochranu. Soud však musí konstatovat, že se v tuto chvíli jedná o spekulaci. I pokud by její otec skutečně nakonec mezinárodní ochranu získal, pro přípustnost opakované žádosti žalobkyně to nemá žádný vliv. Je již zletilá. Proto by neměla nárok na získání azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny.
22. Žalobkyně má v obecné rovině pravdu, že při posuzování opakované žádosti o mezinárodní ochranu se žalovaný musí zabývat i tím, zda se od posledního posouzení žádosti nezměnila situace v zemi původu cizince do té míry, že by zvyšovala pravděpodobnost udělení mezinárodní ochrany v případě nového meritorního posouzení této žádosti. Muselo by se jednat o takovou změnu, která buď ve vztahu k individuálním důvodům, pro které cizinec žádá o mezinárodní ochranu, zvýší pravděpodobnost, že bude čelit pronásledování nebo vážné újmě (např. změna politického režimu), anebo o takovou změnu obecné situace, která by takovému nebezpečí vystavila v podstatě kohokoliv (typicky vypuknutí intenzivního ozbrojeného konfliktu). Z odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti by pak mělo být zřejmé, že se žalovaný situací v zemi původu a jejím případným vývojem zabýval.
23. V napadeném rozhodnutí žalovaný pouze stručně konstatuje, že ve Venezuele od doby, kdy meritorně posuzoval předchozí žádost žalobkyně (29. 11. 2021), případně od doby ukončení řízení u Nejvyššího správního soudu (6. 3. 2023), nedošlo k žádné zásadní změně, která by mohla představovat novou relevantní skutečnost ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud by si sice dokázal představit o něco podrobnější zdůvodnění závěru, že v zemi původu nedošlo k žádné relevantní změně poměrů. Přesto však v tomto směru nepovažuje rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Podstatné je, že tento závěr má oporu ve správním spisu.
24. Dvě zprávy, které si žalovaný shromáždil, se zabývají obecnou bezpečnostní a politickou situací v zemi i stavem dodržování lidských práv. Tyto zprávy mluví o stejných problémech, na které poukazuje ve své žalobě žalobkyně s odkazem na zprávu *Amnesty International*. Nejedná se však o žádné nové informace. Nedostatek potravin a léků, výpadky elektřiny, potlačování opozičních hlasů, hyperinflace, bezpečnostní problémy a z toho plynoucí

bezprecedentní ekonomická a humanitární krize, která donutila miliony Venezuelanů opustit svou vlast, trvá již několik let. Přestože je tamní situace nesmírně tíživá a krajský soud má pochopení pro neochotu žalobkyně vrátit se do Venezuely, již ve svém předchozím rozhodnutí konstatoval, že sama o sobě tato situace není dostatečným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nebo humanitárního azylu. A v tomto ohledu se bohužel nic nezměnilo.

25. Ani pokud jde o mentální stav žalobkyně, není její námitka důvodná. Správní spis neobsahuje žádný podklad, ze kterého by plynulo, že žalobkyně v tomto ohledu trpí jakýmkoli problémem. Z protokolu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu i z protokolu o seznámení s podklady plyne, že žalobkyně dokázala odpovědět na všechny pokládané dotazy žalovaného. V předchozím řízení žalobkyně absolvovala i azylový pohovor. K jeho obsahu v rámci celého řízení ani později v žalobě neměla žádné námitky. Ani v předchozí žalobě netvrdila vůbec nic ohledně svého mentálního stavu.
26. Žalobkyně je v azylovém řízení od roku 2019. Měla proto dostatek příležitostí, aby případně žalovanému doložila psychologický posudek. To však neudělala. Nyní sice avizuje jeho doložení soudu a žádá, aby soud vyčkal s vydáním rozsudku. Tomuto návrhu však soud nevyhověl. I pokud by žalobkyně nyní doložila posudek potvrzující její slova, nepůjde o relevantní novou skutečnost, která by mohla cokoli změnit na výsledku tohoto řízení. Jedná se totiž o skutečnost, která zde existovala již v předchozím řízení o žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Měla tak případně být předmětem posuzování v tomto předchozím řízení. Nyní už je na doložení psychologického posudku pozdě.
27. Lze tedy uzavřít, že žalobkyně nesplnila podmínky pro opětovné meritorní posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu. Neuvedla a ani se neobjevily takové nové skutečnosti, které bez jejího zavinění nebyly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které by zároveň svědčily o tom, že by žalobkyně mohla čelit pronásledování nebo vážné újmě. Zároveň ve Venezuele nedošlo od posledního posouzení její žádosti k takové významné změně situace, že by sama o sobě byla důvodem pro meritorní posouzení opakované žádosti žalobkyně. Žalovaný proto postupoval správně, pokud tuto opakovanou žádost posoudil jako nepřipustnou a řízení o ní zastavil.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
29. Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly (§ 60 s. ř. s.).
30. O návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku její žalobě soud samostatně nerozhodoval, neboť bezodkladně rozhodl ve věci samé.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 29. září 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce